

шляхом аффіксації, тому найчастіше використовується в такому випадку саме цей спосіб творення нових слів. Все ж, прослідковується деяка тенденція до утворення неологізмів-іменників від дієслів шляхом додавання після складів: *workground* – працювати в поліклініці.

Так само як для аффіксальних і складних неологізмів, для нових конвертованих утворень характерна тенденція до багатоконпонентних структур. Так, іменники можуть утворюватися від дієслівних фраз, наприклад: *work-to-rule* – вимога до медичних працівників дотримуватися усіх пунктів трудової етики [11].

5. Шляхом скорочення та аббревіації – найбільш продуктивний спосіб утворення морфологічних неологізмів серед нерегулярних шляхів новоутворень, який відображує тенденцію до раціоналізації мови, до економії мовленнєвих зусиль. Їх особливістю є зниження стилістичне забарвлення, й, відповідно, їх вживання обмежено рамками розмовного стилю: *anti-virotic* (*antibiotic + virus*) – противірусний; *A-potential* (*action potential*) – потенційна дія; *B-life* (*biological life*) – біологічна тривалість життя.

4. Висновки

Отже, переклад науково-технічної літератури, зокрема, медичної, містить в собі безліч особливостей і труднощів, пов'язаних із жанрово-стилістичними, граматичними, лексичними аспектами: структура речення, синтаксичні конструкції, граматичні форми, спеціальна термінологія. Серед них особливо виділяється проблема перекладу неологізмів, аббревіатур і скорочень, в зв'язку зі збільшенням їх вжитку.

Література

1. Паршин, А. Теория и практика перевода [Текст] / А. Паршин. – М., 2000. – 278 с.
2. Заболотный, К. Ф. Неологизмы в словообразовательной системе английского языка [Текст] / К. Ф. Заболотный; Черновиц. гос. мед. ин-т. – Черновцы, 1987. – 290 с.
3. Рецкер, И. Я. Учебное пособие по переводу с английского языка на русский [Текст] / И. Я. Рецкер. – М.: Высшая школа, 1987. – 277 с.
4. Елесева, В. В. Лексикология английского языка [Текст] / В. В. Елесева. – М.: Просвещение, 1973. – 345 с.
5. Гончаров, Б. А. К вопросу о типологии и переводе сокращений

в англоязычной научно-технической литературе. [Текст] / Б. А. Гончаров // Теория и практика. – 323 с.

6. Балишин, С. И. О сокращениях в подязыке медицины (на материале английского языка) [Текст] / С. И. Балишин // Разновидности и жанры научной прозы. – 360 с.
7. Янко, Н. А. Перевод английских сложных слов-неологизмов [Текст] / Н. А. Янко // Теория и практика перевода. – Киев, 1987. – 318 с.
8. Ермакова, О. В. Неологизмы в современном английском языке и их перевод на русский язык [Текст] / О. В. Ермакова // Лучшие выпускные квалификационные работы 2004 года. – Тюмень: Тюмен. гос. ун-та, 2005. – В 4 ч. Ч. 3. Гуманитарное направление. – 271 с.
9. Карабан, В. І. Аббревіатури і скорочення [Текст] / В. І. Карабан // Посібник-довідник з перекладу англійської науково-технічної літератури на українську мову. Частина II. TEMPUS. – 1997. – 345 с.
10. Ступин, Л. П. Аббревиатуры и проблема их включения в толковые словари. [Текст] / Л. П. Ступин // Вопр. Теории и истории языка. – Л., 1963. – 291 с.
11. Hughes, H. K. Dictionary of Abbreviations in Medicine and the Health Sciences [Текст] / H. K. Hughes. – Lexington, 1977. – 123 с.

ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА НЕОЛОГИЗМОВ МЕДИЦИНСКОЙ НАУЧНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ С АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА НА УКРАИНСКИЙ

В статье рассматриваются особенности перевода медицинской терминологии, особенно неологизмов, сокращений и аббревиатур, что является объективной переводческой проблемой, которая может стать насущной и вызвать трудности. В основе наиболее эффективного решения данной проблемы лежит характеристика сегмента действительности, соответствующей интерпретации денотата неологизма, сокращения или аббревиатуры.

Ключевые слова: адекватность перевода, эквивалентность, прагматика, когнитивный анализ, неологизм, аббревиатура, сокращение

Коновалова Вікторія Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра ділової іноземної мови та перекладу, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна, e-mail: kon-viktoria@yandex.ru

Коновалова Виктория Борисовна, кандидат педагогических наук, доцент, кафедра делового иностранного языка и перевода, Национальный технический университета «Харьковский политехнический институт», Украина, e-mail: kon-viktoria@yandex.ru

Konvalova Victoria, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Ukraine, e-mail: kon-viktoria@yandex.ru

УДК 378:37.032+316.46

Мирошниченко В. М.

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ МОВИ ДІЛОВИХ ПАПЕРІВ

У статті розглядаються особливості перекладу юридичної документації, здійснюється аналіз специфіки перекладу контрактів та торговельних угод, пропонуються адекватні способи передачі ділової кореспонденції. Оскільки переклад контрактів та торговельних угод відносять до юридичної літератури, він відображає соціально-політичні й культурні особливості країни.

Ключові слова: юридична документація, контракт, угода, юридичний переклад.

1. Вступ

Україна як розвинена європейська держава початку

третього тисячоліття бачить своє майбутнє у Євросоюзі, у тісному політичному, економічному та культурному співробітництві з країнами Європи та цілого світу. Та-

ке співробітництво можливе лише за умови доброго порозуміння між націями, і тут не останню роль відіграє існування мови (або мов) міжнародного спілкування.

Ми поставили собі за мету дослідити особливості вищезгаданої документації, проаналізувати, чим зумовлена така специфічність контрактів та торговельних угод, винайти адекватні способи передачі цієї специфіки ділової кореспонденції. Ми вирішили дослідити особливості перекладу даної документації у таких пов'язаних між собою аспектах, як: стилістичному, граматичному та лексичному. Також дуже важливою складовою нашого дослідження є практична частина, а саме переклад контракту з урахуванням засвоєних характеристик та особливостей ділової документації.

2. Аналіз літератури

Переклад контрактів та торговельних угод відносять до юридичної літератури. Під терміном «юридичний переклад» розуміють переклад текстів зі сфери права, які необхідні для передачі якої-небудь юридичної інформації особам, що не володіють даною мовою та потребують передачу змісту тексту на їхній рідній мові. Однак, юридичний переклад відноситься до правової області, що відображає соціально-політичні й культурні особливості країни. Ці проблеми привертати увагу дослідників. Окремі з її численних аспектів розглянуто у працях В. Виноградова, Д. Ушакова, А. Реформатського, В. Лейчика, Т. Кияка, Т. Панько, Ф. Циткіної та ін.

3. Основна частина

Найбільша трудність перекладача полягає в тому, що при перекладі контракту є відсутність у мові перекладу юридичних термінів або понять, що існують у мові оригіналу [1]. Це пов'язане з тим, що англійський юридичний текст містить юридичні терміни й формулювання, не характерні для української правової системи, юридичні формулювання якої відмінні від формулювань в англійській мові. Завдання перекладача з максимальною точністю й простою юридичною мовою передати зміст відсутнього в мові поняття контракту або іншого документа [2]. Міжнародні ділові контракти можуть мати різні предмети договору, умови, категорії та основну частину, можуть бути по-різному класифіковані згідно зовсім різних критеріїв. Згідно з правами та обов'язками сторін, що підписують контракт, міжнародні ділові контракти можуть бути класифіковані по таким критеріям [3]:

- контракт про міжнародну купівлю-продаж товарів (Contracts for International Sale of Goods);
- контракт про міжнародну передачу технологій (Contracts for International Technology Transfer);
- контракти про міжнародні сумісні підприємства (Contracts for foreign Joint Ventures);
- контракт іноземних договірних сумісних підприємств (Contracts for foreign Contractual Joint Ventures);
- контракт міжнародних технічних проектів (Contracts for International Engineering Projects);
- контракти компенсаційної торгівлі (Contracts for Compensation Trade);
- контракти іноземного кооперативного розвитку натуральних ресурсів (Contracts for foreign Cooperative

Development of Natural Resources);

- контракти міжнародного приватного найму (Contracts for Foreign Labour Services);
- контракти міжнародних лізингових послуг (Contracts for International Leasing Affairs);
- контракти іноземного кредитування та позик (Contracts for foreign Credits and Loans);
- контракти міжнародного будівництва-експлуатації-передачі (БЕП) (Contracts for International Build-Operate-Transfer) [4].

До того ж міжнародні ділові контракти включають ще такі категорії як Договори страхування (Insurance Contracts), Договори зберігання (Storage Contracts), Агентські договори (Agency Contracts), Договори щодо надання роботи іноземним штатним працівникам (Contracts for Employment of Foreign Staff Members), а також Договори міжнародного транспортного забезпечення (Contracts for International Transportation) [5].

Контракти можуть бути експортними та імпорними. Контракти на імпорт включають в себе більш жорсткі вимоги щодо Продавця, який експортує Обладнання або товари [6].

Незважаючи на різні категорії та об'єкти договору, загалом всі міжнародні контракти, через підпорядкованість міжнародним правилам та практиці дипломатичних відносин, відзначаються своєю формальністю та цілою низкою подібностей у структурі та формі написання [7].

Будь-який договір складається із вступної частини (преамбули) та умов, які можна поділити на три групи: суттєві, звичайні та інші. В преамбулі (Preamble) вказуються сторони, що укладають цей договір (табл. 1) [8].

Таблиця 1

Приклад преамбули договору

Northern Explorers, Montreal, Canada, hereinafter referred to as the "Buyers" on the one side and Brown and Co. referred to as the "Sellers" on the other side have concluded the present Contract on the following...	Компанія «Норсерн Експлорерс», Монреаль, Канада, надалі «Покупець» з однієї сторони та фірма «Браун і Компанія», надалі «Продавець», заключили цей контракт про наступне...
--	---

Після вступної частини викладаються обов'язкові пункти договору. І перший з них - це предмет контракту (Subject of the Contract). Тут мова йде про те, що робите Ви й Ваш партнер відповідно до даного в документу. Предмет контракту містить: найменування товару (асортименти, розміри, моделі, комплектність - указуються в додатку до контракту); країна походження товару (табл. 2) [9].

Таблиця 2

Приклад предмету контракту

The Sellers have sold and the Buyers have bought on f.o.b terms 200 model MP-3	Продавець продав та Покупець придбав за умов FOB 200 моделей MP-3 плеєрів
--	---

У наступному пункті обумовлюються ціни й загальну суму контракту (Price and Total Cost of a Contract), яка загальна вартість договору, на яких умовах йде врахування цін, чи залишаються вони незмінними протягом усього терміну дії контракту та чи можуть вони бути переглянуті у разі будь-яких змін - все це повинне

бути передбачене й чітко обговорене, щоб уникнути виникнення претензій (табл. 3).

Таблица 3

Приклад ціни й загальної суми контракту

The price for the equipment supplied in accordance with Clause #1, amounts to...	Вартість постачаного встаткування згідно зі статтею №1 складає...
--	---

У пункті про технічну документацію вказуються строки одержання комплексу технічних документів тим, хто купує товар, мову даних креслень і наявність перекладів до них (табл. 4).

Таблица 4

Приклад пункту про технічну документацію

Within five days from the delivery date the Seller shall send two sets of the technical documents as listed in Appendix 2 to the address of the Buyer	Переклад: Протягом п'яти днів від дати поставки товару Продавець висилає 2 комплекти технічної документації, як зазначено в Додатку 2, за адресою Покупця
---	---

(Guarantee) Обов'язково фіксуються гарантійні строки й обмовляються випадки виходу встаткування з ладу. Хто буде усувати виниклі дефекти або замінити зіпсоване встаткування вирішується в пункті "гарантія якості встаткування" [10].

4. Висновки

Отже, дана стаття присвячена аналізу загальних характеристик юридичного перекладу, основам офіційно-ділового стилю, на які слід звернути увагу при перекладі, оскільки високоякісний переклад означає перенесення відповідності еквівалентів на мову перекладу. Саме тому перед перекладом даної документації необхідно ознайомитись з основними поняттями та труднощами стилю.

Література

1. Арнольд, И. В. Основы лингвистических исследований [Текст]: учеб. пособие / И. В. Арнольд. – М.: Высш. шк.,

1991. – 140 с.

2. Бурмистрова, Н. Английский язык для эффективного менеджмента [Текст] / Н. Бурмистрова, В. Котляр. – Москва: Технологическая школа бизнеса, 1994. – 264 с.
 3. Leech, G. Communicative Grammar of English [Text] / G. Leech, J. Svartvik. – М.: Просвещение, 1983. – 304 с.
 4. Гальперин, И. Р. Стилистика английского языка [Текст] / И. Р. Гальперин. – Москва: Просвещение, 1981. – 336 с.
 5. Сальникова, Л. В. Английский язык для менеджеров [Текст] / Л. В. Сальникова. – М.: Просвещение, 1992. – 183 с.
 6. Gordon, E. M. The English Verbals [Текст] / E. M. Gordon, I. P. Krylova. – М.: Просвещение. – Международные отношения, 1973. – 215 с.
 7. The Issues in English Philology (Study Manual): For advanced students and for teachers of English [Text]. – Irkutsk, 1998. – 140 p.
 8. Longman Dictionary of Contemporary English [Text]. – М., 1992. 754 с.
 9. Основи перекладу граматичних та лексичних аспектів [Текст]: навчальний посібник / за ред. В. К. Шпака. – Київ: Знання, 2007. – 378 с.
 10. Переклад англомовної економічної літератури. Економіка США: загальні принципи [Текст]: навчальний посібник для вузів / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. О. Пенькова, І. П. Ярошук. – 2-ге вид., доп. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 411 с.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДА ЯЗЫКА ДЕЛОВЫХ ДОКУМЕНТОВ

В статье рассматриваются особенности перевода юридической документации, осуществляется анализ специфики перевода контрактов и торговых соглашений, предлагаются адекватные способы передачи деловой корреспонденции. Поскольку перевод контрактов и торговых соглашений относят к юридической литературе он отображает социально - политические и культурные особенности страны.

Ключевые слова: юридическая документация, контракт, соглашение, юридический перевод.

Мирошніченко Вікторія Марківна, кандидат філологічних наук, доцент, кафедра ділової іноземної мови та перекладу, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна, e-mail: vikamiroshnichenko1974@mail.ru

Мирошніченко Вікторія Марківна, кандидат філологічних наук, доцент, кафедра ділового іноземного мови та перекладу, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна, e-mail: vikamiroshnichenko1974@mail.ru

Miroshnichenko Victoria, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute", Ukraine, e-mail: vikamiroshnichenko1974@mail.ru